

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Årsplan for Kausvol gardsbarnehage

Barnehageåret

2026/2027

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Innhold

Innledning	4
Velkommen til Kausvol gardsbarnehage	4
Formål	5
Rammebetingelser	5
Planer	6
Rammeplan for barnehagen	6
Temaplan	7
Årshjul - Rød tråd	8
Progresjonsplaner	8
Progresjon	8
Arbeidsredskap	9
Årsplanen	9
Valg og begrunnelser	9
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	9
Lokale tilpasninger	9
Visjon og ideologi	9
Gards- og naturuker	10
Gardsuker på Rogn og Selje	11
Naturuker på Rogn og Selje	12
Hverdagene på Bjørk og Lønn	14
Omsorg	16
Lek	17
Danning	17

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Læring.....	18
Tilvenning.....	18
Tilknytning	19
Overganger.....	20
Samarbeid med skolen	21
Medvirkning.....	22
Barns medvirkning.....	22
Foreldres medvirkning.....	22
Foreldrerådet og SU, samarbeidsutvalget	23
Nyttig informasjon.....	23
Sykdom og fravær.....	23
Forandringer i barnets hjemmesituasjon	24
Felles for barnehagene i Stange 2026/2027	24

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Innledning

Kausvol gardsbarnehage eies av Ragnhild Finden og Live Brovold Sveum. Barnehagen ligger på garden Kausvol ca. to kilometer nord for Stange sentrum. Barnehagen ble startet i 2001 og i år har vi drevet i 25 år. Vi har fire avdelinger i gårdens gamle grisefjøs for barn fra 1-6 år og store, flotte områder på og rundt garden som vi benytter i hverdagene våre.

Avdelingene heter Bjørk, Lønn, Rogn og Selje. Bjørk og Lønn er avdelinger for de eldste barna, mens Rogn og Selje er småbarnsavdelingene.

Presentasjoner av avdelingene og personalet ligger på nettsida.

www.kausvol.no

Velkommen til Kausvol gardsbarnehage

Vi ønsker dere varmt velkommen til Kausvol gardsbarnehage!

Vi har drevet barnehage på Stange i 25 år, vi startet med å utvikle konseptet for gardsbarnehagen i juni 2001 og kunne ønske 12 barn velkommen til oppstart 19. november samme år. Vi var en ansatt i tillegg til Ragnhild og meg den første tiden, før vi utvidet til å være fem ansatte etter noen måneder med, lange arbeidsdager. Vi bygget den pedagogiske plattformen og satset på gard-, natur og uteliv. Dette speilet seg i alle aktiviteter, turer og i det pedagogiske arbeidet vårt. Nå, etter 25 år og 25 ansatte til, er det denne pedagogikken vi har vært tro mot, samtidig som vi har utviklet den i tråd med endringer i samfunnet, medvirkning fra barn, ansatte og foreldre. Engasjementet for læring i uterommene, naturen, fjøset og gården er vårt varemerke og mange barn i Stange har minner fra duejakt i barnehagen, turer til Holmen og Næstenhaugen, gjerne med et godt måltid eller samling rundt bålet. Samtaler, læring og undring med en god venn eller en tilstedeværende voksen i de naturlige læringsarenaene, er kjennetegn på vår kvalitet.

Dette året blir preget av at det skjer mye rundt oss her på Kausvol. Vi har derfor kommet fram til at vi skal ha som tema dette barnehageåret, **Barnehagens nærmiljø og lekemiljø**. Første halvår skal vi konsentrere oss om barnehagens utemiljø (Lekeplasser) og Nestenhaugen. Deretter utvide omkretsen og ta oss turer til omkringliggende steder og destinasjoner innenfor Stange kommune. Vi skal fordype oss i fagartikler og jobbe forskningsbasert.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Vår store jobb er å binde dette sammen i en rød tråd og skape en helhet for og med barna her i Kausvol gardsbarnehage.

Vi er nå i prosess med å ta imot nye barn og deres familier og inkludere dem i barnehagelivet på og rundt Kausvol. Velkommen til oss!

Live Brovold Sveum, Styrer i Kausvol gardsbarnehage.

Formål

Kausvol gardsbarnehage følger bestemmelsene i Lov om barnehager § 1: *«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.*

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.» Lov om barnehagen.

Rammebetingelser

Vi har styringsdokumenter som peker på hvordan en barnehage skal arbeide. For å synliggjøre dette utformer barnehagen en årsplan der vi redegjør for vår valgte pedagogiske praksis. Barnehagens praksis er bygget på føringene i styringsdokumentene, dette synliggjør vi i vår årsplan. Barnehagens årsplan er et arbeidsverktøy for oss ansatte og et dokument som forteller foreldre hva vår pedagogiske praksis består av.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Styringsdokumenter

Årsplanen omsatt i praksis

- Lov om barnehager
- Rammeplanen
- Stortingsmeldinger
- NOU
- Utdanningsdirektoratet
- Regionale prosjekter
- Kommunale satsning
- Lokale føringer fra eier

Barnehagens- årsplan

- Progresjonsplaner
- Halvårsplaner
- Månedspaner
- Ukeplaner
- Tavleposter
- Foreldresamtaler
- Daglige kommunikasjon
- Kidplan

Planer

Rammeplan for barnehagen

Rammeplan for barnehagen er vårt styringsdokument over innhold og oppgaver. Vi bruker den til planlegging, dokumentasjon og vurderingsarbeid i barnehagen. Vi vil kvalitetssikre at vårt verdigrunnlag og vår praksis er i tråd med rammeplanen og at den brukes i alle deler av organisasjonen.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Temaplan

Basert på årshjulet er det laget mer detaljerte halvårsplaner og månedsplaner. Vi har over mange år utarbeidet en temaplan som vi jobber etter og som er tilpasset vårt konsept som gardsbarnehage, der vi naturlig nok også er nært knyttet til naturen, årstider, vær og naturfenomener. Relasjoner, vennskap, mangfold, inkludering og livsmestring er viktig for oss og samfunnet ellers. Vi er med på å utdanne framtidens menneskelige ressurser.

Hvert halvår er delt opp i måneder og tema. Dette året forsterker vi temaarbeidet med et prosjekt om Barnehagens nærmiljø og lekemiljø der vi fordypet oss faglig og jobber forskningsbasert. For oss er medvirkning viktig, så veien til resultatet av arbeidsperioden vil være preget av både barn og ansattes interesser. Dette synliggjøres i avdelingenes ukeplaner på Kidplan.

Mål for arbeidet med Barnehagens nærmiljø og lekemiljø:

«Temaet om Barnehagens Nærmiljø og lekemiljø, skal gi barna mulighet til utforsking, fordypning og forståelse for et bærekraftig liv på jorda.»

Hva kan vi selv gjøre for å av innsats for andre som gjør at flere har det bra rundt oss og hva kan vi bidra med i egne omgivelser for å bidra til at vårt eget nærmiljø og lekemiljø er et sted vi selv har lyst til å være?

Det er viktig for oss at Barnehagens nærmiljø og lekemiljø fremmer inkludering og styrker fellesskapsfølelsen.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Årshjul - Rød tråd

Progresjonsplaner

Progresjon

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at alle barn i alle aldersgrupper skal få varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barns interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker,

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskap og ferdigheter.» Rammeplan for barnehager

Hvert alderstrinn bygger på hverandre. Vi er ansvarlige for å møte og tilrettelegge, planlegge, evaluere og justere vår praksis slik at vi legger til rette for utvikling og progresjon. Det er igjennom vårt pedagogiske arbeid, fagområdene, visjon, ideologi, kjerneverdier og kvalitetsstandarder at vi møter barns leke-, aktivitets- og læringserfaringer og tilpasser tilbudet til barnets alder og erfaringsgrunnlag og sikrer progresjon.

Arbeidsredskap

Årsplanen

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der det skal planlegges, reflekteres, gjennomføres, dokumenteres og vurderes. Vårt pedagogiske arbeid skal være forankret i Lov om barnehager og Rammeplanen og årsplanen skal synliggjøre hvordan vi arbeider med disse styringsdokumentene i vår pedagogiske praksis. I tillegg til denne årsplanen har vi mer detaljerte halvårsplaner i hver av gruppene.

Valg og begrunnelser

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Med utgangspunkt i rammeplanens fagområder, barnehagens og kommunens satsingsområder utarbeider barnehagen en årsplan. Avdelingene har halvårsplaner, månedsplaner og ukeplaner. Halvårsplanene legges ut på hjemmesiden og ukeplanene ligger i Kidplan appen, som det er enkelt å komme inn på å lese eller orientere seg for foreldre og ansatte.

Vi vurderer det daglige arbeidet vårt på bakgrunn av samtaler med barn, foreldre og ansatte. Hver måned og hvert halvår gjør vi faste evalueringer av egen praksis.

Lokale tilpasninger

Visjon og ideologi

Barnehagens visjon handler om hva vi skal skape sammen og hva vi skal strekke oss etter – hver dag.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Visjonen er et godt bilde på at vi ønsker å ha fast grunn under føttene, stabile forhold og god kontakt med jorda, samtidig som det utfordrer oss til å utvikle barns undring og åpne innstilling til livet som ligger foran dem. Kausvol gardsbarnehages ideologi bygger på formålet i loven, rammeplanen, stortingsmeldinger, samt kommunens satsningsområder. I tillegg er vår profil som gardsbarnehage basert på de mulighetene vi har her, og vi legger de pedagogiske aktivitetene til garden og naturen omkring oss.

Garden er som en egen liten verden for oss her i barnehagen. Kulturlandskapet, skogen og naturen rundt garden er arenaen vi bruker mye i vårt pedagogiske arbeid. Vi legger til rette for at barna skal få gode opplevelser på sine turer rundt om i naturen i de forskjellige årstidene, i allslags vær og lære seg om samspill i naturen og om samspill mellom naturen og omgivelsene. Slik lærer vi å respektere og verne om livet, naturen og hverandre.

Vi følger skiftningene i årstidene, gir barna innsikt i de prosessene som foregår i naturen, på jorden og i fjøset. Fra jord, til mat, til jord ved å la de ta del i såing, spiring, vanning, lusing, innhøsting, foredling, kompostering av avfallet fra det vi har dyrket. Alle skal føle seg velkommen, ivaretatt og få mulighet til å utvikle og utfolde seg.

Gards- og naturruker

Vi deler månedene i to, i gards- og naturruker. Dette gjør i begge fløyene. Ved å gjøre denne delingen får vi kontinuitet og kan fordype oss over tid, være til stede og være mer i ett med omgivelsene.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Gardsuker på Rogn og Selje

I ukene som vi kaller gardsuker, så har vi tilhold nede på garden. Dette gir oss rom til å være tett på fjøset og dyra våre og vi får mulighet til å bruke tid i kjøkkenhagen vår.

Vi er opptatt av at barna skal få innsyn og kunnskaper om hvor maten vi spiser kommer fra og hva som må til for å få de gode råvarene som kroppen trenger for å kunne ha det godt.

- I fjøset har vi fokus på:
 - At barna blir trygge og blir vant til de lyder og lukter som er der inne
- At barna føler seg som viktige omsorgspersoner i fjøset.
- At barna skal få ta del i arbeidet med å gi mat, stell og kos med dyra
- Vi ønsker å gi barna forståelse av hvor maten vår kommer fra og at det er viktig at dyrene våre skal ha det godt.

Vi ser på fjøsstellet og kontakten med dyra som en viktig læringsarena i barnehagen. Barna får ansvar og oppgaver tilpasset alder og modenhet. For oss er det viktig at barna føler seg som viktige omsorgspersoner ovenfor dyrene i fjøset og vi mener at dette har overføringsverdi til hvordan de er i samspill med andre barn og voksne. Barn som vokser opp med dyr lærer å føle empati og bli mer ansvarsfulle. Barn som viser at de ikke er trygge i fjøset enda, tar vi med oss ofte og på korte besøk.

Vi på Rogn og Selje går i fjøset før dyrene kommer inn på høsten, slik at barna er vant med «rommet» før lukten av og lyden fra dyrene fyller fjøset. Vi samtaler med barna om hvordan vi skal være med stemmen vår og øver på å ha rolige bevegelser mens vi jobber i fjøset. Vi gir mat og koser med dyrene, både på dager med ansvar i fjøset og på dager der vi er innom og koser. Barna er med på å fylle i for-kasser og skifte vann. I fjøset deler vi oss i små grupper, slik at vi klarer å gi alle barna arbeidsoppgaver og tid til å gjennomføre dem. Fjøsstellet avsluttes med å synge sanger om dyra våre.

Kjøkkenhagen er et felles prosjekt for hele barnehagen, og dette er et ideelt sted for å se, føle, lukte og smake.

Her får barna praktiske erfaringer, får kjennskaper til hvordan naturen henger sammen og en nær forståelse over hvor maten kommer fra.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Kjøkkenhagen kan også kombineres med biologisk mangfold; nytteverdien av småkryp og insekter. Og ikke minst gir kjøkkenhagen oss gode muligheter til å øve på å samarbeide. Det å gi barn innsikt i hvordan en kan dyrke mat og bruke kompostjord som gjødsel ser vi på som en fin måte å bidra til bevissthet for bærekraft.

Naturuker på Rogn og Selje

Det aller viktigste for de yngste barna er trygghet, omsorg og varme - i nære relasjoner med de voksne i avdeling - sine tilknytningspersoner. Etter hvert som de blir tryggere på alle voksne, de andre barna og sine omgivelser – vil de utforske mer.

Kulturlandskapet, skogen og naturen rundt garden er arenaer vi bruker mye i vårt pedagogiske arbeid. På småbarn legger vi til rette for at barna skal få gode opplevelser på sine turer rundt om i naturen i de forskjellige årstidene, i allslags vær og at de lærer seg om samspill i naturen og om samspill mellom naturen og omgivelsene. Slik lærer vi å respektere og verne om livet, naturen og hverandre. Vi følger skiftningene i årstidene, og gir barna innsikt i de prosessene som foregår i naturen.

Alle skal føle seg velkommen, ivaretatt og få mulighet til å utvikle og utfolde seg. På Nestenhaugen har vi god plass til å boltre oss fysisk, til å ta de første små steg ut i skogen og naturen for å ta og føle på det vi finner, lytte til

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

fuglene som synger, vinden som kiler oss i ansiktet og beveger greinene på trærne og sola som varmer oss på kinnet.

På tur er vi fysisk aktive med å bevege oss i ulendt terreng, barna lar seg stadig utfordre til å mestre ulike aktiviteter/oppgaver og utstråler enorm glede ved mestring - til stor applaus fra resten av gjengen: kan være å komme seg over noen steiner, gå opp en bratt bakke på Nestenhaugen, balansere på stokker, plukke kongler og studere maur som bærer med seg grannåler.

Vi undrer oss over insekter, fugler/fuglelivet, spor etter dyr i naturen – hvem har vært her. For de yngste er det å bli kjent på et nytt område nok – å ha de trygge voksne nær seg i sine opplevelser.

Vi tenner bål, fyrer i ovnen i gapahuken, spiser nista vår, sover i hengekøyer også på tur. Det er viktig å gi barna gode opplevelser ute, slik at de blir glad i naturen og omgivelsene rundt seg.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Hverdagene på Bjørk og Lønn

Hver 14. dag bytter avdelingene på å ha basen sin på storbarnsfløyen eller ved grillhytta. Det er faste turdager og dager vi har pedagogiske aktiviteter knyttet opp mot garden, med stell av dyra og dyrking i kjøkkenhagen. For oss er det viktig at barna skal få innsikt i og kunnskaper om sammenhengen mellom landbruk, matproduksjon, dyr og natur. De skal få kunnskap om dyr, foring og dyrestell, lære å vise omsorg og respekt ovenfor dem. Barna skal få innsikt i livets sirkel, fra fødsel til død.

I kjøkkenhagen skal barna få være med i hele prosessen fra jord til bord. De skal erfare hvordan vi gjennom stell, gjødsling og vanning, får frø til å spire og gro og hvordan vi til slutt kan høste inn å spise grønnsakene og bærene vi har dyrket.

Rammeplanen sier at: I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Vi ser på jobbing i fjøset og kjøkkenhagen som gode felles prosjekter der barna kan få bidra, oppleve mestring og få en opplevelse av å være en betydningsfulle og viktig deltaker. Vi kan lære mye om oss selv, om andre og hvordan man samhandler i et felleskap. Se ulike perspektiver og kunne løse utfordringer og konflikter. Det er med på å forebygge utestenging, krenkelser, mobbing og uheldige samspillsmønstre og bidrar heller til en inkluderende og felles praksis.

Dette får vi til ved å:

Vi sår, dyrker og steller grønnsakene i grønnsakhagene og drivhusene. På høsten jobber vi med innhøsting og foredling av frukt, bær, grønnsaker og urter. Vi observerer bønder i deres arbeid på jorda rundt barnehagen og følger endringer på jordene gjennom årstidene.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Barna deltar aktivt i det praktiske arbeidet i fjøset og har egne ansvarsoppgaver under fjøsstellet. Vi er bevisste på hvordan vi bruker fjøset som en unik læringsarena. Fjøsstellet i Kausvol gardsbarnehage viser barn og voksne i samspill der omsorg er en grunnleggende verdi.

Bruker fagbøker, internett og apper til innhenting av fakta om dyr og natur. Hver uke har vi temarelaterte samlingsstunder, vi utforsker og undrer oss over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål sammen med barna.

På turdager benytter vi tuområdene rundt barnehagen. De er nære og tilgjengelige. Her er det variasjon i både terreng, beliggenhet og landskap. Naturen rommer mange hemmeligheter som innbyr til tulryst, undring, læring og lek. Vi skal gi barna gode naturopplevelser året rundt og lære barna til å bruke sansene sine, og være fysisk aktive i naturen. Dette krever bevisste, aktive og tilstedeværende voksne sammen med barna.

I Rammeplan som er barnehagens styringsdokument står det: *«opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Vi skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.»*

Naturopplevelser vi har som barn, påvirker holdninger vi får til natur senere i livet. Videre er det slik at barn som blir tatt med ut i naturen, ofte fortsetter med friluftsliv også i voksen alder, og dermed blir friluftsliv en kilde til høyere livskvalitet og bedre helse gjennom hele livet. Det viser seg at lek, ferdsel og opphold i naturen har stor effekt på barn og unges utvikling.

Naturen er den beste arenaen hvor barn kan få allsidige utfordringer som setter krav til fysiske og motoriske ferdigheter, risikostyring og spenningsregulering. Å bruke sansene gir oss erfaringer som vi bruker til å

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

danne oss kunnskap og forståelse. Det å stimulere sansene bidrar til dannelse av flere nervebaner i hjernen. Vi bruker sansene våre som grunnlag for tanker, følelser og læring.

Studier viser at barn som bruker mer tid utendørs, har bedre fysisk helse, er mer kreative, mer kunnskap om miljøet og har bedre sosiale evner. I tillegg kan utendørs læring ha en positiv effekt på hvordan barn gjør det på skolen.

Barn som går i en barnehage der naturen brukes aktivt i hverdagen, lærer å ta vare på og respektere miljøet rundt seg. Dette kan inspirere til å ta bærekraftige valg og bidra til at de tidlig utvikler en bevissthet om hvordan deres handlinger påvirker miljøet. I tillegg til disse langsiktige fordelene, har det å være ute i naturen også positive effekter på barns fysiske og psykiske helse, samt deres sosiale og kognitive utvikling. På lang sikt kan det å aktivt bruke naturen i barnehagen ha positive ringvirkninger for samfunnet, innenfor alt fra folkehelse, samfunns- og arbeidsliv til økologisk og sosial bærekraft.

Omsorg

Barnehagen har støtte barnas identitet og å delta i barnehagen vil om seg selv og egen personlighet. utfordringer i trygge omgivelser i får støtte og handlinger og et positivt forhold

For oss voksne i

veldig viktig å kunne gi barna de rette vekstforholdene. Vi skal jobbe ut ifra Rammeplanens og barnehagens verdigrunnlag i relasjon med barna, støtte og veilede hvert enkelt barn og hele gruppen. Vi skal hjelpe barnet til å

som oppgave å utvikling av egen selvbylde. Gjennom fellesskapet i barna få kunnskap kunne bli bevisst sin Ved at barna møter relasjoner og barnehagen, der de veiledning på holdninger, vil de få til seg selv og andre. Kausvol er det

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

tilpasse seg en gruppe, oppmuntre dem til å være selvstendige og la dem være kritiske til normer og ulike former for påvirkninger.

Lek

Vi skal tilrettelegge for at barna får brukt sine evner i forskjellig lek- og læringsprosesser. Lek er førskolebarnets viktigste aktivitet, og leken betyr mye for barnets personlighetsutvikling. Gjennom leken fremmes barnets utvikling på alle områder: intellektuelt, språklig, fysisk, sosialt og emosjonelt. Av den grunn har leken en sentral plass i dagsrytmen i Kausvol gardsbarnehage.

Danning

Vi i barnehagen skal støtte barnas utvikling og tilnærming til omverdenen og være med på å legge grunnlaget for modig, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap. Vi skal legge vekt på fellesskapet i barnehagen og barnegruppene, samtidig som barnas individuelle uttrykk og

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

handlinger skal verdsettes. Vi skal også bidra til en felles forståelse for samfunnets verdier og normer for å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

Læring

Vi i barnehagen skal skape et stimulerende miljø og legge til rette for læringsprosesser som støtter opp om barnas lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Vi skal vekke barnas nysgjerrighet og sørge for et tilbud av pedagogiske aktiviteter som stimulerer barnas behov for kreativitet, sansestimulering, undersøkelsestrang og vitebegjær. Gjennom våre pedagogiske aktiviteter skal barna oppleve å delta i et læringsfellesskap der de får bidra til egen og andres læring.

Tilvenning

Den første tiden da barnet starter i barnehagen er perioden som vi kaller tilvenning/tilknytning. Vårt fokus er at alle barna skal føle seg trygge og ivaretatt og få en god start her i Kausvol.

Denne perioden bruker vi på å bli kjent med barnet og dere foreldre. Her er samarbeidet med dere foreldre utrolig viktig. Det er dere som kjenner barnet aller best og kan være deres stemme og talerør slik at vi kan gjøre overgangen fra hjem til barnehage så god som mulig. All den informasjonen dere gir oss er noe som vi bygger videre på slik at barnet får sine behov dekket. Vi kan absolutt ikke erstatte dere foreldre, men vi ønsker å være en god nummer 2.

Å skape en slik tilknytning tar tid, og den kommer etter hvert som barnet opplever at vi er der, ser de, støtter, trøster og gir nærhet om igjen og om igjen over tid. Vi kan heller ikke ta bort savnet etter foreldrene, men vi kan tilby å være i følelsen sammen med barnet. Det gjør det lettere å tåle savnet.

Vi snakker mye om trygghetssirkelen i tilvenningsfasen. Den handler om at barna utforsker fra sin trygge havn. Barn kan sitte på fanget og følge med på det som skjer rundt seg. Etter en stund vil barnet ned fra fanget for å utforske litt på egen hånd. Etter en stund klatrer barnet opp på fanget igjen. Fanget er for barnet en trygg ladestasjon. Her fyller de seg opp og blir trygge, før de igjen klatrer ned for å utforske mer. I begynnelsen trenger barnet ladestasjonen sin lenge og ofte, men etter hvert kan barnet holde på

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

lenger før de trenger å lades. Og da er heller ikke behovet så stort for å sitte på fanget, det kan være nok å bare møte blikket til trygghetspersonen og få bekreftelse at det blir sett.

Tilvenningsfasen er delt opp i tre faser. Det tar tid for barnet å bli såpass trygt på personalet og lokalet, og vi anbefaler derfor at foreldrene forsøker å gjøre dagene så korte som mulig de første ukene for å sikre en best mulig tilvenning for deres barn. Dette fordi det tar tid og mye energi å venne seg til sin nye hverdag i barnehagen.

Tilknytning

For å kunne utvikle seg faglig og sosialt er barn avhengig av å møte trygge og tydelige voksenpersoner i hverdagen sin. Å kunne bli møtt av en de stoler på og som gir barnet støtte er viktig for barnets sosiale og kognitive utvikling.

Erfarer barnet gjentatte ganger at den voksne er til stede og kan gi trøst og støtte når barnet har behov for det, og samtidig vet at det er rom for egentid og egenutfoldelse, frigjøres energi til å kunne utforske, lære og oppleve mestring fordi den voksne er en trygg base som barnet kan utforske fra.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

For oss voksne som jobber med de minste, er det viktig å ta oss god tid til å bli kjent med alle barna på vår avdeling i barnehagen. Gjennom ulike måter og ulike situasjoner bygger vi en god relasjon til hver enkelt, hvor metodene er preget av varme og støtte, og skaper en trygg atmosfære i vår felles hverdag.

Barn danner seg et bilde av seg selv og sin egen verdi og betydning ut ifra hvordan nære voksne responderer, snakker med og hvordan de anerkjenner barna. For de minste barna handler det om at vi svarer raskt og tilpasset på barns initiativ, spesielt på gråt når de trenger trøst og hva de uttrykker gjennom kroppsspråk. Her er det viktig å «lese» barnets signaler og sette ord på det vi tenker at barnet ønsker (vi tolker barnet og dets signaler). Ved å gjøre det merker barnet at det blir tatt på alvor, den voksne lytter og barna får støtte der de trenger det og danner seg erfaringer om seg selv og sine egne følelser. Vi voksne bruker oss selv som et verktøy i vårt arbeid med barna.

Varme og omsorgsfulle voksne som ser, bekrefter og anerkjenner alle, det er en viktig faktor i det enkelte barnets sosiale læring i samhandling med andre barn. Det er viktig at barna opplever gode relasjoner, det gjør dem bedre rustet til å danne egne, gode relasjoner når de begynner i storbarn-avdeling og senere ved skolestart.

Barnet vil i samspillet med de første tilknytningspersonene etablere «indre arbeidsmodeller» for samspill og disse samspillerfaringene vil påvirke hvordan barnet vil forholde seg til andre voksenpersoner de møter senere i livet.

Overganger

Overganger - overgang fra småbarn til storbarn:

Etter hvert som barnet blir eldre, så øver vi på mer selvstendighet i å kle på og av seg selv i forhold til inneliv og uteliv, og det å være en god hjelper for andre. Vi øver på å sette flaske og matboks på plass etter endt måltid og rydde etter seg, og øve seg på å vite hvor man har sine ting/hvor sin plass i garderoben er.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Det er viktig at vi er gode på å besøke storbarnsområdet både ute og inne for å bli kjent, og at vi generelt bruker litt mere tid på dette siste måneder før tilvenningen på storbarn starter i juni måned.

Hos oss skal barn og foreldre bli møtt, sett og bli hilst på av ansatte i andre avdelinger når dere passerer en annen avdelings område. Dette er med på å bygge gode og trygge relasjoner i forhold til det som venter.

Personalet på stor avdeling er også gode på å spørre om barn vil komme over på besøk eller være med på aktiviteter/gjøremål sammen med de eldre barna. Dette gjør også tilnærmingen til ny avdeling lettere/enklere. Det som er av stor betydning er at det er gode møter mellom barn, barn og personal og med foreldrene i dette. Trygghet, omsorg, tillit og åpenhet er viktig å ta med seg i overgangen.

Samarbeid med skolen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna skal få en trygg og god overgang fra barnehage til skole. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen, og vi skal legge til rette for at de har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.

Femåringene i barnehagen møtes til felles skoleforberedende aktiviteter gjennom hele det siste året i barnehagen. Skolegruppa tar utgangspunkt i aktiviteter fra Lekbasert læring som er et forskningsbasert førskoleopplegg. Lekbasert læring skjer når barn får være med i aktiviteter hvor de er aktive og engasjerte, hvor de opplever mening og er i spill med andre barn og voksne. Barns medvirkning er et kjennetegn på lekbasert læring. Barna skal oppleve en sammenheng mellom barnehage og skole ved at de tilbys alderstilpasset aktiviteter som innbyr til lekbasert læring.

De 2 viktigste byggesteinene i opplegget er *Trygge varme relasjoner*, der barna kan trives, leke, utfolde seg og lære. *Lekbasert læring*, barna lærer når de er engasjerte, aktive, i interaksjon og når de opplever mening. I førskoleopplegget har vi 4 områder som er viktig for at barn skal klare seg bra faglig og sosialt på skolen. Det er *sosial kompetanse, selvregulering, matematikk og språk*.

I skolegruppa skal barna lære seg basisferdigheter som de har med seg videre i skolen, for å mestre skolehverdagen på en best mulig måte. I dette arbeidet støtter vi oss til styringsdokumenter fra både stat og kommune.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Stange Kommune har utarbeidet en handlingsplan for å trygge overgangen barnehage – skole for alle barnehagebarn. Vi drar på besøk til barnas skoler på våren der vi enten deltar i en time eller på en tur. Vi utforsker skolegårdene og gjør oss kjent. I tillegg til å jobbe med matematikk, bokstaver og språkutvikling, skal skolegruppa jakte due på overnattingstur i september, bruke nærmiljøet som opplevels- og læringsarena og dra på en lang dagstur før vi avslutter skolegruppeåret med en høytidelig avslutning til sommeren.

Medvirkning

Barns medvirkning

Rammeplanen legger vekt på at den pedagogiske virksomheten skal organiseres og planlegges slik at det gis tid og rom for barns medvirkning. Vi skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Vi legger vekt på at barna skal få medvirke til innholdet i sin egen barnehagehverdag uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter. Vi voksne i barnehagen tar utgangspunkt i hvert enkelt barns utvikling og uttrykksmåte, er lyttende og observante i forhold til kroppsspråk, handlinger og verbalt språk. Ved å la alle barna få medvirke i hverdagen og møte voksne som er tydelige, lytter og samtaler med barna, øker deres forståelse og respekt for andre barns ønsker og valg.

Foreldres medvirkning

Den daglige kontakten i bringe- og hente-situasjonen er utgangspunktet for et godt foreldresamarbeid. Ved behov for å utveksle informasjon eller drøfte spørsmål og problemer avtales tidspunkt med barnehagelærerne på barnets avdeling. To ganger i løpet av året, skal vi ha foreldresamtaler der vi kan snakke sammen i fred og ro. Det vil være en samtale rundt barnets fødselsdag og et tilbud om samtale rundt barnets ½ års dager. Vi utfører en utvidet to-års samtale i barnehagen, dette er et samarbeid med helsestasjonen i Stange. Vi observerer barnet i barnehagehverdagen og skiver et notat som helsestasjonen bruker til to års kontrollen. Foreldresamtaler kan også avtales etter behov.

Det vil være to foreldremøter i løpet av året. Ett på høsten med ny informasjon og ett på våren med et tema og en ekstern foredragsholder. Her ønsker vi innspill fra foreldrene.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Foreldrerådet og SU, samarbeidsutvalget

Barnehagens foreldreråd består av alle foreldrene. Fra foreldrerådet skal det velges en representant og en vararepresentant fra barna over tre og en representant og en vararepresentant fra barna under tre år til barnehagens samarbeidsutvalg. I tillegg sitter to representanter for ansatte, styrer og eier i SU. Samarbeidsutvalgets oppgave er å være et samarbeidsorgan mellom foreldre, personalet og eiere. Samarbeidsutvalget godkjenner også barnehagens årsplan.

Nyttig informasjon

Sykdom og fravær

Barnehagen må få beskjed hvis barnet er sykt eller ikke kommer i barnehagen på grunn av andre årsaker. Dette meldes inn i Kid-plan. Ved sykdom ønsker vi at dere også legger inn hva slags type sykdom barnet har. En god huskeregel er at hvis barnet er for sykt til å være ute, er det også for sykt til å være i barnehagen. Vi har i liten grad mulighet til individuelle særhensyn, så om barnet ikke er i form til å holde ut en hel barnehagedag, oppfordrer vi sterkt til at barnet holdes hjemme til det er friskt nok. Dette er for barnets beste. Vi følger Folkehelseinstituttets retningslinjer, og tenker samtidig alltid på barnets beste da vi vurderer barnets allmenntilstand. Det er ikke alltid feber som gir utslag for dårlig form. Ved feber bør barnet alltid ha en feberfri dag hjemme, før de kommer tilbake i barnehagen. Ved diare og oppkast skal barnet være hjemme i 48 timer etter siste utbrudd. Legg inn fravær for påfølgende dag om barnet har feber eller har kastet opp, dette kan hjelpe oss i forhold til hensiktsmessig bemanning i sykdomsperioder. Ved smittsomme sykdommer må barnehagen informeres. Vi viser til Stange kommunes hefte om «Barnehager og smittevern». Barnehagepersonalet støtter seg til dette når vi veileder dere foreldre i forhold til sykdom.

[HK Smittevernbrosjyre A5 feb2016.pdf \(stange.kommune.no\)](#)

Vi er positive til at friske barn også kan ha fridager fra barnehagen. Da er det fint om dere legger det inn i Kid-plan.

Ved oppstart i barnehagen skal det utfylles et helseskjema for å redegjøre for barnets helsetilstand, allergier og fastlege osv. Dette er i henhold til § 23 i Barnehageloven. Skulle barnet bli utsatt for en ulykke, og vi ikke får tak i

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

dere, er det svært viktig at fastlege-informasjonen er oppdatert til enhver tid. Gi oss derfor beskjed om dere bytter fastlege.

Forandringer i barnets hjemmesituasjon

Det kan være svært vanskelig for både barn og barnehagen når det oppstår endringer i et barns liv. Foreldre skiller lag eller det oppstår andre endringer i familiesituasjonen som for eksempel. alvorlig sykdom.

God dialog, tilrettelegging og godt samarbeid kan bidra til å gjøre en vanskelig tid mer skånsom for barnet.

Statistisk sett vil vi i barnehagen oppleve at foreldrepar med barn i barnehagen går fra hverandre eller opplever forskjellig type traumer.

Ved store forandringer i familiesituasjoner ser vi det svært nødvendig at vi i barnehagen blir informert. Dette fordi at vi da kan fortsette å være barnets trygge havn og vi har mulighet til å ha samtaler på barnets premisser når det ønsker å fortelle på eget initiativ, samt støtte barn i deres følelser rundt disse endingene.

Det er viktig at vi i barnehagen har tilstrekkelig med informasjon fra foreldre om situasjonen. Dette for å kunne bekrefte barnet når det forteller om noe eller at barnets atferd endres. Å bli informert gjør at vi får vist omsorg og forståelse for alle parter over at ting i hjemmet er litt vanskelig akkurat nå. Vi har stort fokus på at barnehagen skal være den plassen hvor alt er som før, med sine forutsigbare dager og voksne.

Felles for barnehagene i Stange 2026/2027

Stange kommune har et tett og forpliktende samarbeid mellom alle barnehagene i kommunen, både kommunale og private. Barnehagelederne møtes jevnlig, og det gjennomføres felles kompetanseutvikling for hele barnehagesektoren. Samarbeidet skal sikre en helhetlig og kvalitetsorientert praksis som kommer alle barn til gode.

Kommunedelplanen for oppvekst bygger på en grunnleggende tro på at alle barn og unge lærer med riktig hjelp og støtte. Barnehager og skoler i Stange arbeider derfor mot et felles mål om å utvikle en kultur for læring og danning gjennom kvalitet, tilpasning og profesjonelt samarbeid.

For å styrke tidlig innsats er det etablert tverrfaglige team for hver barnehage. Teamene skal ha faste møtepunkter og bidra til helhetlig oppfølging både på individ- og systemnivå. De består av representanter fra

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

helsestasjon, PPT, småbarnsteam og barnevern. Andre instanser kan involveres ved behov.

Våren 2026 ble det ferdigstilt en helhetlig overgangsplan for oppvekst i Stange kommune. Planen implementeres fra 1. august 2026 og skal sikre gode, trygge og sammenhengende overganger for barn og unge gjennom hele oppvekstløpet.

Det er også utarbeidet en ny, felles handlingsplan for språk, lesing og skriving som erstatter tidligere planer. Bakgrunnen er en økende bekymring for andelen elever som ikke er funksjonelle lesere. Barnehagene skal arbeide i tråd med føringene i denne planen for å styrke barns språkutvikling og tidlige leseferdigheter.

Fra høsten 2026 skal alle barnehagene i Stange arbeide med metoden *Se barnet innenfra*. Alle styrerne er sertifisert i metoden, og enkelte barnehager har allerede startet implementeringen. Arbeidsmåten vektlegger forståelse av barnets perspektiv, behov og følelser i hverdagslige situasjoner. Målet er å styrke relasjonen mellom barn og voksne, skape trygghet og bidra til et miljø der alle barn blir sett, møtt og forstått.

Flere barnehager vil i tillegg videreføre sitt arbeid med lek, lekemiljø og voksenrollen.

Du har nå kommet til endes i årets årsplan. Dersom du har spørsmål eller forslag til endringer så kontakt oss☺. Vi er her for barnet ditt og deg, og jobber alt vi kan for å få dagene gode for barn, foreldre og ansatte.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!